
EDUCACIÓ INTERCULTURAL

EDUCACIÓ INTERCULTURAL

DEFINICIÓ

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones, i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits. L'educació intercultural promou espais d'inclusió basats en la igualtat i la necessitat de compartir uns valors comuns que ajudin a conviure en una mateixa comunitat. També promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.

INTRODUCCIÓ

L'arribada de nous immigrants dels darrers temps forma part de la complexitat i el pluralisme de les societats actuals. L'educació per a la convivència s'ha de basar en les relacions de confiança i reconeixement mutu, la construcció d'una identitat autònoma i d'una identitat col·lectiva per part de cada individu, i el compromís i l'esforç per relacionar-se positivament. No és suficient partir d'un context de tolerància, ja que aquest concepte no implica necessàriament la construcció compartida basada en el diàleg, en la interculturalitat i en la relació intergeneracional, elements necessaris per a la convivència i la cohesió social en clau d'igualtat i dret a la diferència.

Els tres eixos bàsics sobre els quals s'ha de bastir l'educació intercultural són els següents:

- **Igualtat:** garantir una educació bàsica i de qualitat per a tothom. Una educació més eficaç i més integradora, amb altes expectatives per a tothom, que ens iguali en oportunitats.
- **Diversitat:** educar per aprendre a conviure en societats plurals i complexes, comprendre el món en tota la seva diversitat, compartir valors, valorar tothom i per tant, també les seves llengües i cultures, remarcar allò que ens fa iguals, gestionar de forma positiva els conflictes i participar en un projecte de futur compartit.
- **Identitat:** educar per contribuir a la construcció de personalitats madures i responsables, d'identitat múltiple, amb arrels i sentit de pertinença al territori on viuen; capaces d'adoptar criteris que ajudin a prendre decisions i a gestionar complexitats.

Aquests eixos ens han de conduir a **un espai de convivència i integració**, entesa com el procés d'incorporació del conjunt de grups socials o culturals en una societat, des d'una perspectiva inclusiva. La integració comporta un conjunt d'actituds i actuacions que posen

l'accent en allò que ens fa més iguals que diferents, i cerca valors compartits. Aquestes actituds i actuacions afecten i impliquen per igual a autòctons i nouvinguts.

MARC NORMATIU

[Normativa sobre Educació intercultural](#)

INTERCULTURALITAT		Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació intercultural.		
A1	<p>Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre l'Educació Intercultural.</p> <p><u>Hiyab</u> © Copyright 2005. Pàgina web de Xavi Sala. Director Sala, X. El visionat d'aquest curmetratge, on es mostra una situació de conflicte a l'aula entre una professora i una alumna que porta vel, pot servir de punt de partida per reflexionar sobre la interculturalitat als centres educatius.</p> <p>Puig J. M^a. (2009) <u>¿Por qué las personas buenas hacen cosas malas?</u> Primer Congreso Internacional en la red sobre interculturalidad y educación. En aquest article hi trobareu una reflexió sobre els motius de perquè els éssers humans som vulnerables i què ha de fer l'educació en valors i el professorat per compensar aquesta vulnerabilitat en una societat plural i multicultural.</p> <p><u>Manual desmuntant rumors</u> Aquest manual de l'Ajuntament de Tàrraga dóna arguments sòlids per a contraargumentar els estereotips i rumors relacionats amb la immigració que circulen pel carrer i que són considerats certs per una part important de la població.</p>	
A2	<p>Prendre consciència que tot el professorat som un model de referència per a l'alumnat.</p> <p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>	
A3	<p>Garantir que els professionals del centre coneguin aspectes importants relacionats amb l'alumnat nouvingut i la seva cultura.</p> <p>Carbonell, F. (2006). <u>L'Omar i l'Aixa</u>. Barcelona: Fundació Bofill. Col·lecció Conciutadania Intercultural, núm. 2. En aquest quadern l'autor fa una aproximació als components culturals i socials de les famílies marroquines.</p> <p>Carbonell, F. (2006). <u>Vinguts del centre del món</u>. Barcelona: Fundació Bofill. Col·lecció Conciutadania Intercultural, núm. 3. En aquest quadern l'autor fa una aproximació als components culturals i socials de les famílies xineses.</p>	

A4	<p>Promoure des de l'Equip Directiu estratègies pedagògiques, materials i recursos per atendre millor la diversitat.</p>
	<p>Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives En aquesta guia, el Departament d'Ensenyament ofereix indicadors per incloure en el Projecte educatiu de centre i així avançar cap a una escola per a tothom.</p>
	<p>Estratègies metodològiques El Departament d'Ensenyament ofereix diferents instruments de treball per aconseguir una bona gestió d'aula, i atendre millor la diversitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treball cooperatiu - Dos mestres a l'aula - La tutoria entre iguals - Estudi de casos - Multinivells - Carpeta d'aprenentatge [portafolis] - Racons/Tallers - Projectes
	<p>Guia per a la gestió de la llibertat religiosa en els centres educatius. Aquesta guia editada per la Generalitat de Catalunya ofereix les dates de les celebracions de diferents religions presents a Catalunya: pàgines 68 -111.</p>
A5	<p>Assessorament al professorat sobre diferents temes d'Educació Intercultural amb la col·laboració de l'assessor LIC.</p>
	<p>Equips d'assessorament en llengua i cohesió social (ELIC) El Departament d'Ensenyament ofereix als Centres Educatius els equips d'assessorament i orientació en llengua, interculturalitat i cohesió social (ELIC) que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat, especialment procedent de la immigració i/o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social, en l'àmbit dels centres educatius i els plans educatius d'entorn. Els ELIC formen part dels serveis educatius de zona (SEZ). Projectes que impulsen als centres educatius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alumnat nouvingut • Lectura • Llengües • Plans educatius d'entorn • Projecte de convivència • Projecte promoció escolar
<p>B Recollim en els documents del centre l'educació intercultural per aconseguir els objectius educatius.</p>	
B1	<p>Incorporar els valors i la mirada intercultural en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre com a elements bàsics per a l'èxit educatiu.</p> <p>Escola Parc de les Aigües, Figueres En l'apartat de trets d'identitat del seu Projecte educatiu s'explicita que el centre potencia l'educació intercultural per afavorir el procés de socialització dels alumnes, creant una consciència crítica a tota la comunitat escolar respecte a la realitat multicultural que tenen a l'escola.</p>

B2	<p>Concretar en la Programació general anual de centre actuacions que facilitin les vivències de les diferents realitats culturals.</p>
	<p>Institut Joan Oró, Lleida En aquest document queda recollit en els objectius generals que el centre es caracteritza pel foment del pluralisme ideològic i la interculturalitat.</p>
B3	<p>Donar a conèixer en el Pla d'acollida actuacions per promoure la integració, escolar i social de l'alumnat d'origen estranger.</p>
	<p>Projecte de Convivència: Acollida El Departament d'Ensenyament, mitjançant el tema Acollida d'aquesta aplicació informàtica, ofereix als centres educatius eines de diagnosi, orientacions i recursos per treballar els processos d'arribada de nous membres.</p>
	<p>Alumnado de otras culturas Colomé, E. (2010). <i>Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización</i>. Barcelona: Graó. L'autor d'aquest llibre ofereix reflexions i propostes d'actuació tant per l'acollida d'alumnat nouvingut al centre com pel seu procés educatiu (pàg. 27-35).</p>
B4	<p>Promoure en la Carta de compromís educatiu aspectes concrets que afavoreixin un clima acollidor i integrador.</p>
	<p>Carta de compromís educatiu En aquest document del Departament d'Ensenyament trobareu orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu, i en la qual s'han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte pel desenvolupament de les activitats educatives.</p>
	<p>Carta de Compromís de l'Institut Manuel de Montsuar de Lleida. Aquest centre ofereix un model de Carta de compromís elaborada amb la participació de l'alumnat, el professorat, les famílies i l'entorn per tal d'afavorir un bon clima entre tota la comunitat educativa.</p>
B5	<p>Incidir en les NOFC que les actituds o conductes que impliquin discriminació per raó de raça o naixença s'han de considerar especialment greus.</p>
	<p>LEC 12/2009 L'article 37.2 de la Llei d'Educació de Catalunya recull que els actes o les conductes que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats s'han de considerar especialment greus.</p>
B6	<p>Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin el coneixement i el respecte per la diversitat cultural de l'alumnat.</p>
	<p>Strangers © Copyright (2004)- Fox Searchlab. Short film by: Erez Tadmor & Guy Nattiv. Aquest curtmetratge, que narra una situació en un transport públic on es relacionen persones de diferents cultures, pot donar peu a una reflexió sobre la diversitat cultural per treballar a l'aula.</p>

	<p>Anti-Bullyng ad © Copyright (2008) eisakay. Bullyng.org. En aquest curtmetratge es remarca la importància del lideratge positiu entre els joves com a element facilitador de respecte a la diversitat per part del grup.</p>
	<p>Ni fàcil, ni difícil. © Copyright (2005) social communication. Lagartofernández, D. Aquest documental-ficció mostra la vida de col·lectius d'immigrants a Olot i Banyoles. És un material adequat per sensibilitzar sobre la realitat dels immigrants a les sessions de tutoria.</p>
B7	<p>Incorporar la mirada intercultural en el Projecte Lingüístic de Centre (valoració i reconeixement de totes les llengües existents al centre).</p>
	<p>Marc per al plurilingüisme El Departament d'Ensenyament ofereix orientacions, informacions, documentació i recursos en relació al tractament i l'ús de les llengües en el sistema educatiu.</p>
B8	<p>Recollir en el Projecte de Convivència els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Ensenyament.</p>
	<p>Protocols de millora de la convivència En aquests protocols elaborats pel Departament d'Ensenyament es proposen orientacions per a la prevenció, detecció i la intervenció davant dels conflictes.</p>
<p>C Preveiem l'ús dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Ensenyament, en cas de necessitat.</p>	
C1	<p>Utilitzar el Protocol de detecció i intervenció enfront els nous grups de joves organitzats violents (NGJOV) en cas de detectar indicis de presència de membres de NGJOV en el nostre centre.</p>
	<p>Protocol de detecció i intervenció enfront els NGJOV En aquest protocol elaborat conjuntament pel Departament d'Ensenyament i el Departament d'Interior s'aporten alguns elements o indicis (simbologia, ús d'espais, indicadors personals i escolars) que permeten detectar la presència de NGJOV en un centre educatiu i el seu entorn, i mesures d'intervenció tant amb els joves afectats com amb el grup classe.</p>
C2	<p>Fer servir el Protocol de detecció i intervenció de conflicte greu amb l'alumnat en cas de detectar actituds o conductes que impliquin discriminació per raó de raça o naixença.</p>
	<p>Protocol de detecció i intervenció en cas de conflicte greu amb l'alumnat En aquest protocol elaborat pel Departament d'Ensenyament s'indiquen les accions a seguir pel centre en cas de detectar situacions de conflicte greument perjudicials per a la convivència.</p>
C3	<p>Programar accions preventives establertes en els protocols de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament i ciberassetjament.</p>
	<p>Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals En el marc del Projecte de convivència, el Departament d'Ensenyament ofereix als centres aquest protocol d'actuació enfront l'assetjament escolar. El protocol inclou recursos i orientacions per a la prevenció, de l'assetjament entre iguals.</p>

	<p>Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals En el marc del Projecte de convivència, el Departament d'Ensenyament ofereix als centres aquest protocol d'actuació enfront el ciberassetjament escolar. El protocol inclou recursos i orientacions per a la prevenció del ciberassetjament entre iguals.</p>
C4	<p>Utilitzar els protocols d'assetjament i i ciberassetjament en cas de detectar situacions de maltractament originades per raó de raça o naixença.</p>
	<p>Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals El Departament d'Ensenyament ofereix als Centres Educatius el protocol de ciberassetjament. Aquest protocol inclou recursos i orientacions per a la detecció i la intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals.</p>
	<p>Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals El Departament d'Ensenyament ofereix als Centres Educatius el protocol d'assetjament. Aquest protocol inclou recursos i orientacions per a la detecció i la intervenció enfront l'assetjament entre iguals.</p>
<p>D Establir propostes d'actuacions específiques a l'alumnat per conèixer i respectar la diversitat social, cultural i ètnica, fent incidència en tot allò que ens uneix.</p>	
D1	<p>Disposar de llibres i materials que tractin sobre les diverses cultures o ètnies de l'alumnat del centre i de l'entorn.</p>
	<p>Alumnado de otras culturas Colomé, E. (2010). <i>Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización</i>. Barcelona: Graó. En les pàgines 18 i 19 d'aquest llibre, l'autor ofereix reflexions sobre diverses cultures per tal d'afavorir el procés educatiu de l'alumnat nouvingut i les seves famílies.</p>
D2	<p>Aprofitar el menjador escolar per aprofundir el coneixement de la diversitat cultural: fer esporàdicament àpats típics d'algun país.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
D3	<p>Fomentar la participació del centre en convocatòries i concursos que fomentin la interrelació de cultures.</p>
	<p>Concurs de podcast – Contes del Món L'associació Comsóc-comunicació social organitza cada any un concurs d'audiocontes en el qual joves expliquen històries. Es combina la cultura popular de tradició oral amb les noves tecnologies de la comunicació, i la llengua catalana amb cultures nouvingudes.</p>
D4	<p>Difondre les actuacions culturals de qualsevol membre de la comunitat educativa com a referents positius.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
D5	<p>Fer conèixer i coordinar amb els diferents serveis del centre (servei d'acollida matinal, menjador escolar, activitats extraescolars, etc.) les orientacions i les propostes pel que fa al dret a la diferència, l'equitat i l'educació intercultural.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>

D6	Reflectir en els representants al Consell Escolar la diversitat del centre.
	La proposta d'actuació és el recurs.
D7	Aprofitar els esdeveniments i diades commemoratives de les comunitats presents al centre per reflexionar sobre les identitats.
	<p>Guia per a la gestió de la llibertat religiosa en els centres educatius. Aquesta guia editada per la Generalitat de Catalunya ofereix les dates de les celebracions de diferents religions presents a Catalunya: pàgines 68 -111.</p>
D8	<p>Tenir present l'Acord de Cooperació de l'Estat amb la Federació d'Entitats Religioses Evangèliques, la Federació de Comunitats Israelites i la Comissió Islàmica d'Espanya, per demanar, per avançat, el justificant d'absència dels dies de les festivitats de determinada confessió amb l'objectiu de programar i adaptar les activitats docents.</p> <p>Guia per a la gestió de la llibertat religiosa en els centres educatius. Aquesta guia editada per la Generalitat de Catalunya presenta els Acords de cooperació existents en matèria educativa amb les diverses federacions i/o entitats representats de les religions majoritàries a Catalunya. pàgines 57 - 68.</p>
D9	<p>Acompanyar el procés educatiu de l'alumnat nouvingut.</p> <p>Alumnado de otras culturas Colomé, E. (2010). <i>Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización</i>. Barcelona: Graó. El llibre ofereix reflexions i propostes d'actuació tant per l'acollida d'alumant nouvingut al centre com pel seu procés educatiu.</p>
E Establim actuacions per promoure les relacions interpersonals i cohesionadores entre l'alumnat.	
E1	<p>Comprometre a tot l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions del centre, procés de millora del rendiment i la convivència, avaluació, manteniment i cura dels espais del centre, etc.).</p> <p>Com fem que els alumnes participin? L'Escola Cultura de Pau, entre les Eines per dissenyar un projecte de convivència, ofereix amb aquesta fitxa una proposta de treball amb experiències i recursos per facilitar la participació de l'alumnat en el centre.</p> <p>Els drets de l'infant a l'escola Le Gal, J. (2005). <i>Els drets de l'infant a l'escola</i>. Barcelona: Graó L'autor d'aquest llibre reflexiona al voltant de la participació activa i responsable de l'alumnat (assemblees de classe, consell escolar, organització de les responsabilitats, procediments participatius, normes de vida i disciplina educativa). Especialment destacat el capítol 4 "Per a una ciutadania participativa a l'escola" (p. 79-150).</p>

	<p>Cómo se trabaja en un centro cuando éste se propone cambiar Tomás, Ch. i Gres, N. "Cómo se trabaja en un centro cuando éste se propone cambiar" Revista <i>Aula de Innovación Educativa</i>, núm. 201, maig 2011, (p. 22-26) Les autores d'aquest article expliquen l'experiència de l'Institut de Badia del Vallès a partir del curs 2005-2006. Arran de la implicació i la participació de l'alumnat en la millora del clima de centre, es va aconseguir endegar una jornada de reflexió al voltant dels resultats acadèmics i un procés de formació del professorat que ha permès la implementació de canvis metodològics en el centre educatiu (aprenentatge per competències, projectes interdisciplinaris, treball cooperatiu i mecanismes d'autoavaluació i coavaluació).</p>
E2	<p>Promoure activitats lúdiques i esportives que permetin la creació d'experiències vivencials positives i enriquidores.</p> <p>Activitats esportives: Pla educatiu d'entorn. El Departament d'Ensenyament ofereix un recull de pràctiques educatives al voltant de l'esport que s'han realitzat en els plans educatius d'entorn.</p> <p>Cau Xots Pla Educatiu d'entorn de Castelló d'Empúries. La col·laboració dels Minyons Escoltes i Guies de Catalunya i el PEE ha facilitat la creació d'un agrupament escolta a la població. Aquesta activitat potencia l'educació en el lleure i contribueix a la cohesió.</p> <p>Rodajoc, l'experiència dels jocs sense fronteres El consell esportiu de l'Alt Empordà organitza jornades, a diferents poblacions, entre alumnes de 4t de Primària procedents dels 5 continents com a font d'intercanvi cultural. Rodajoc també s'organitza a diferents llocs de Catalunya, com Ciutat Vella a Barcelona, Olot, Banyoles,...</p>
E3	<p>Ensenyar a l'alumnat un repertori de jocs de pati en els quals hi pugui participar tothom.</p> <p>Escola Juncadella. Pati sense pilotes Els alumnes de 6è de l'Escola Juncadella organitzen l'activitat <i>El pati sense pilotes</i> els divendres a l'hora del pati. El propòsit del pati sense pilotes és que els nens aprenguin jocs per jugar a l'hora del pati en els que puguin participar tots els alumnes.</p> <p>Jocs tradicionals de la nostra comarca L'Institut Flix presenta una relació de jocs al pati que permet obrir lligams de coneixença i, alhora, serveix per gaudir a través del joc.</p>
E4	<p>Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació amb persones formades dels diferents sectors de la comunitat educativa.</p> <p>Quadern de mediació Material de formació editat pel Departament d'Ensenyament que aporta recursos per educar l'alumnat en la gestió positiva dels conflictes: comunicació, emocions, presa de decisions, etc. En el capítol 5 es donen indicacions de com implementar un servei de mediació en els centres educatius (p. 76-80).</p>

E5	<p>Programar, durant les celebracions del centre, activitats lúdiques que recullin la diversitat del centre.</p> <p>Escola Josep Ventalló i Vintró de Terrassa. Aquest centre organitza cada any una Festa Intercultural. Durant una setmana treballen diferents països per cicles, mitjançant activitats motivadores que ajuden a conèixer el país treballat.</p>
E6	<p>Impulsar programes oberts a tot l'alumnat per afavorir l'aprenentatge de les llengües d'origen en horari extraescolar.</p> <p>Llengües d'origen El Departament d'Ensenyament ofereix diferents programes educatius en horari extraescolar per tal d'ajudar als alumnes a reforçar la seva llengua materna.</p>
<p>F Formem la comunitat escolar en la integració de tots els seus membres.</p>	
F1	<p>Incorporar en el Pla de formació de centre la formació de tota la comunitat educativa en educació intercultural.</p> <p>DEIC - Educació Intercultural: Fonaments teòrics i aplicació en els centres educatius El Departament d'Ensenyament ofereix aquest Curs telemàtic, de 45 hores, adreçat a docents d'Educació Infantil, Primària i Secundària i personal de Serveis Educatius, amb la finalitat de introduir el professorat en la perspectiva intercultural i en la seva aplicació educativa, així com proposar l'elaboració d'un projecte per dur-lo a terme al seu centre educatiu.</p>
F2	<p>Difondre els cursos de Formació d'Educació Intercultural de Catalunya.</p> <p>Alumnat nouvingut. Formació. El Departament d'Ensenyament ofereix un apartat on apareixen les formacions que es duen a terme al voltant de l'Educació Intercultural.</p>
<p>G Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'Educació Intercultural.</p>	
G1	<p>Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.</p> <p>Projecte de Convivència > Recursos En aquest espai de la XTEC trobareu les orientacions i un model de fitxa per fer arribar les bones pràctiques que en matèria de convivència es desenvolupen en els centres educatius.</p>
G2	<p>Aportar les experiències, en l'àmbit de l'educació intercultural, que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi, etc.</p> <p>L'orientació educativa en les transicions educatives El Departament d'Ensenyament aporta unes orientacions als centres educatius sobre els períodes de transició entre diferents etapes i entre el món educatiu i el laboral.</p>

	<p>Coordinació Primària-Secundària En aquest espai del bloc del Servei Educatiu del Vallès Occidental II es recullen diverses experiències de centres de la zona que participen en activitats conjuntes que faciliten l'intercanvi i la relació dels alumnes i professors.</p>
	<p>Xarxa d'escoles compromeses amb el món Es tracta d'una xarxa educativa especialitzada en solidaritat i cooperació. El projecte XECMón és tancat, però el web és un fons de consulta on es pot accedir a tota la documentació generada per la xarxa entre el 2004 i el 2011. A l'apartat Experiències es recullen bones pràctiques dels centres educatius, serveis educatius, i entitats de l'entorn (ONG, ajuntaments, altres xarxes solidàries, etc.).</p>
G3	<p>Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
<p>H Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació intercultural i ho recollim en la memòria anual del centre.</p>	
H1	<p>Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació intercultural i ho recollim a la memòria.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>

INTERCULTURALITAT		Àmbit AULA
<p>A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en la comprensió de la diferència i la diversitat cultural.</p>		
A1	<p>Potenciar les assemblees d'aula com una oportunitat per educar en la diversitat.</p>	
	<p>Assemblea de classe Escola Sant Miquel de Cornellà de Llobregat. En aquesta escola es potencien les reunions o assemblees de l'alumnat per promocionar la seva participació en la gestió de l'aula.</p>	
	<p>Pla d'acció tutorial Institut Can Peixauet de Santa Coloma de Gramenet. En aquest institut tenen establert que cada mes se'n faci almenys una assemblea d'aula.</p>	
	<p>Reflexions al voltant de l'assemblea En aquest document, elaborat per l'assemblea de delegats d'educació Primària de l'Escola Lluís Vives, queda explicat què és una assemblea d'aula, com organitzar-la, què aporta...</p>	
A2	<p>Reflectir en els càrrecs de responsabilitat a l'aula la diversitat present (delegat/da, encarregat de material, etc.).</p>	
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>	

<p>A3</p>	<p>Reorganitzar periòdicament els grups dins l'aula per fomentar la relació entre l'alumnat.</p> <p>Agrupaments a l'aula Aquest document ofereix recursos per a l'organització de l'aula, amb diferents maneres d'organitzar els alumnes en funció dels objectius de cada activitat, de manera que es promogui la relació entre tots els alumnes.</p>
<p>A4</p>	<p>Programar activitats perquè l'alumnat es conegui, es doni suport mutu i pugui intercanviar experiències.</p> <p>Aprentatge cooperatiu Pujolàs, P. (2008) <i>9 ideas clave: el aprendizaje cooperativo</i>. Barcelona: Graó. Aquest llibre presenta una estructura clara que ajuda a entendre cadascuna de les idees de treball cooperatiu que es plantegen, i mostra com dur-les a la pràctica, amb exemples concrets.</p> <p>The Tree © Copyright 2010. Milind Dhaimade-Equinox Films. Aquest curtmetratge, que ens explica a partir d'una acció quotidiana, la força de la gent quan s'uneix, pot ajudar als alumnes a reflexionar sobre la importància de treballar en equip i d'ajudar els altres.</p>
<p>A5</p>	<p>Incorporar en l'acció tutorial, activitats d'educació intercultural que suposin una reflexió sobre els valors i creences propis, i una formació bàsica sobre el coneixement i el respecte a l'altre.</p> <p>Educació intercultural. Propostes per a la tutoria. Generalitat Valenciana. Aquests materials per treballar l'educació intercultural, han estat concebuts per utilitzar-los en sessions de tutoria de qualsevol nivell, tot i que algunes unitats poden ser utilitzades en diferents àrees o matèries i altres afecten a la globalitat del centre docent.</p> <p>Fundació SER.GI La Fundació SER.GI presenta, en format electrònic, aquesta proposta didàctica (continguts i activitats) sobre educació intercultural que incita a l'anàlisi, la crítica i la reflexió entorn de la possibilitat i la necessitat de la convivència entre persones i comunitats d'origen cultural divers. Els temes de la proposta són: cultura, estereotip, prejudici i discriminació, inclusió i comunicació.</p> <p>Tot un món Essomba, M. A.(2007). <i>Tot un Món</i>. Vic: Eumo: Fundació Jaume Bofill. En aquest material hi trobareu dues parts. En una primera, adreçada al professorat, hi ha la informació sobre l'encaix de les propostes didàctiques en el currículum escolar, propostes didàctiques concretes i un glossari, bibliografia i webs d'interès. En una segona part s'inclouen activitats per a l'alumnat: l'arribada, exemples de diferents comunitats, construcció d'identitats, el racisme i model de la societat intercultural. Es complementa amb una selecció de reportatges del programa homònim de Televisió de Catalunya.</p> <p>Com goses? Vídeo i música © Copyright 2007. Idea original de videoclip de la cançó de Mesclat, Com Goses?. Pràctica universitària. URV 04/05. Torija A., Roselló M., Cabestany M., López J. i Ballart A. En aquest video clip del grup Mesclat reflexiona sobre què vol dir ser emigrant en un món globalitzat.</p>

	<p>Proverbio chino (10')</p> <p>© Copyright 2007 Canal de Andalucíasomostodos. Realitzat per Sant Roman Martínez, F.J.: Junta de Andalucía.</p> <p>Aquest curtmetratge ens ofereix una història quotidiana on es constata de forma divertida com els prejudicis condicionen les nostres percepcions i actituds.</p>
	<p>Hiyab</p> <p>© Copyright 2005. Pàgina web de Xavi Sala. Director Sala, X.</p> <p>El visionat d'aquest curmetratge, on es mostra una situació de conflicte a l'aula entre una professora i una alumna que porta vel, pot servir de punt de partida per reflexionar sobre la interculturalitat als centres educatius.</p>
A6	<p>Incorporar la diversitat existent en l'ambientació de l'aula.</p> <p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
<p>B Desenvolupem un currículum intercultural.</p>	
B1	<p>Plantejar el currículum de les diferents àrees des de una perspectiva intercultural.</p> <p>Educació per al desenvolupament personal i la ciutadania. El currículum des d'una perspectiva intercultural. Pilar Folgueira, Enric Prats i Ruth Vilà.</p> <p>Els autors d'aquest article ofereixen orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria de l'Educació per a la ciutadania. Article. Document.</p> <p>Interculturalitat i literatura. Jacint Creus.</p> <p>L'autor d'aquest document ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria de literatura. Article. Document.</p> <p>Montserrat: travessa de cultura. Xavier Vilella.</p> <p>L'autor ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del Treball de Síntesis. Article. Document.</p> <p>Producció artística contemporània. Glòria Llompart.</p> <p>L'autora ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria d'Educació Visual i Plàstica. Article. Document.</p> <p>Orientacions per a un desenvolupament enculturador del currículum de matemàtiques. Xavier Vilella.</p> <p>L'autor ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria de Matemàtiques. Article. Document.</p> <p>La salut i les malalties infeccioses. Materials per a la interculturalitat. Jordi Pons.</p> <p>L'autor ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria de Ciències Naturals. Article. Document.</p> <p>Orientacions per treballar les ciències socials des de la interculturalitat. Encarna Hidalgo.</p> <p>L'autora ofereix orientacions didàctiques, estratègies i materials per a un desenvolupament intercultural del currículum de secundària, a la matèria de Ciències Socials. Article. Document.</p>

	<p>Matemáticas para todos Vilella, X. (2007) <i>Matemáticas para todos. Enseñar en un aula multicultural</i>. Barcelona. Editorial Horsori. A la primera part del llibre, l'autor fa una anàlisi dels problemes a l'aula de matemàtiques. A la segona part, presenta estratègies per al professorat, basades en el repte matemàtic i mitjançant activitats enriquidores per a tots. Més informació: article d' UNO. Didáctica de las matemáticas.</p> <p>Escola Sant Jaume de la FEP de l'Hospitalet de Llobregat. Aquest centre organitza el Treball de Síntesi dels alumnes de 3r d'ESO sobre la Interculturalitat a Catalunya. Aquest treball es desenvolupa durant la Setmana de la Solidaritat i, a partir de les activitats del Treball, s'aprofundeix en una sèrie de valors (tolerància, respecte, acolliment, etc.) que contribueixen a millorar la convivència entre diverses cultures presents al seu barri i, per extensió, al nostre país.</p> <p>Voltem pel món. El Departament d'Ensenyament ofereix aquest recurs que es treballa de forma col·laborativa a partir de la interpretació de diferents tipologies textuais. Els alumnes fan activitats col·laboratives de comprensió, de construcció de textos, de recerca i elaboració d'informació i de coneixement del món i de l'entorn.</p>
B2	<p>Ensenyar, a través del currículum, com els valors de l'esforç i el compromís han fet que homes i cultures aconseguixin les seves fites.</p> <p>Malala Yousafzai, la lluita per al dret a l'educació Material editat per l'ARC (Aplicació de Recursos al Currículum) del Departament d'Ensenyament, adreçat a alumnes de 4t d'ESO sobre la figura de Malala i el dret a l'educació.</p> <p>Producció artística contemporània. Glòria Llompart. En aquest document, elaborat dins d'un marc curricular, es poden trobar exemples d'artistes de diferents orígens culturals que han fet seus els valors de l'esforç i el compromís personal.</p> <p>Orientacions per treballar les ciències socials des de la interculturalitat. Encarna Hidalgo. En aquest document, elaborat dins d'un marc curricular, es poden trobar exemples de persones que en la seva vida han fet seus els valors de l'esforç i el compromís personal, tenint un nivell de transcendència històrica pels seus fets.</p>
B3	<p>Introduir en el currículum ordinari referències a les celebracions religioses de les confessions presents al centre.</p> <p>Generalitat de Catalunya (2010). Guia per a la gestió de la llibertat religiosa en els centres educatius. Aquesta Guia editada per la Generalitat de Catalunya ofereix les dates de les celebracions de diferents religions presents a Catalunya: pàgines 68 -111.</p>
B4	<p>Analitzar el fenomen de la immigració presentant les diferents visions.</p> <p>Concurs de podcast – Contes del Món L'associació Comsóc-comunicació social organitza cada any un concurs d'audiocontes en el qual joves expliquen històries. Es combina la cultura popular de tradició oral amb les noves tecnologies de la comunicació, i la llengua catalana amb cultures novingudes.</p>

<p>Programa Tot un món de TV3 En aquest programa es presenta el treball realitzat a partir del projecte contes del món a l'escola de Sant Esteve de Guialbes, amb alumnat de cicle mitjà i superior i amb la participació de les famílies.</p>
<p>Col·lecció "Tu i Jo, Nosaltres" Aquesta col·lecció presenta 5 contes multilingües en 8 idiomes, adreçada a infants entre els 8 anys i els 14 anys. Cada conte està escrit en català i castellà, romanès, àrab, xinès, wòlof, quítxua i urdú. Són contes per educar en Valors mitjançant l'expressió dels sentiments universals.</p>
<p>Exposició: Candel, la llibertat d'expressió Aquesta exposició digitalitzada fa un recorregut a la vida i obra de Paco Candel. L'exposició va acompanyada d'una Guia pedagògica que proposa activitats a realitzar abans, durant i després de visualitzar l'exposició, amb l'objectiu d'apropar l'alumnat a la figura que representà Paco Candel i poder contextualitzar la temàtica de la migració a la realitat que per a ells és més propera.</p>
<p>Paco Candel, Catalunya un sol poble. Recull bibliogràfic. El Departament d'Ensenyament ofereix una selecció de novel·les sobre el fet migratori, la interculturalitat i el plurilingüisme.</p>
<p>Paco Candel, Catalunya un sol poble. Guia de lectura. El Departament d'Ensenyament presenta una guia de lectura per a llibres que tractin el fet migratori i les noves realitats socials en un context plurilingüe i intercultural. La proposta està formada per una sèrie de preguntes de caràcter general, que, en funció de cada lectura, s'han de seleccionar i adaptar.</p>
<p>Paco Candel, Catalunya un sol poble. Entrevista sobre el fet migratori. El Departament d'Ensenyament us presenta una activitat que consisteix a entrevistar una persona que ha viscut el fet migratori en primera persona. Així, a l'hora que l'alumnat aprèn els aspectes tècnics sobre com fer una entrevista, podrà conèixer el fet migratori des d'una perspectiva personal.</p>
<p>Paco Candel, Catalunya un sol poble. Recull de webquests El Departament d'Ensenyament ofereix un recull de webquests que giren en torn a fet migratori i l'educació intercultural.</p>
<p>Maleta pedagògica: un equipatge per a la interculturalitat La Fundació Surt i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament presenten una maleta pedagògica amb continguts on s'analitza la immigració i els processos d'integració entre les persones migrants i les ja residents en un determinat territori. A més a més s'analitza el paper positiu de l'escola i l'educació des dels diversos models d'integració i algunes premisses de l'educació intercultural.</p>
<p>La diversidad, nuestra mejor opción Creu Roja ofereix unes fitxes per treballar temes d'Educació intercultural, amb l'objectiu d'afavorir actituds i conductes positives vers persones d'altres cultures. Material dirigit a alumnat de CS de primària i secundària.</p>
<p>Viure la diversitat i conviure amb riquesa Joves.net ofereix una eina que a més d'informar i conscienciar pot ajudar a reflexionar i pensar respecte a la interculturalitat amb la qual vivim cada dia al carrer, l'escola, al treball, als espais d'oci...</p>

B5	Comprovar que els materials educatius utilitzats estan impregnats de valors inclusius (equitat, atenció, respecte a la diversitat, etc.)
	<p>L'educació intercultural als centres educatius des de les àrees del currículum En aquest document elaborat pel Departament d'Ensenyament es fixen els eixos bàsics sobre els quals s'ha de bastir una educació intercultural (igualtat, diversitat, identitat), amb una atenció especial a la seva incorporació en el currículum i els materials curriculars.</p>
	<p>Aproximació a l'anàlisi dels materials didàctics des d'una perspectiva d'educació antiracista En aquest document elaborat pel Departament d'Ensenyament es realitza una anàlisi dels currículums sota una perspectiva multicultural (p. 3-7) i es donen orientacions per fer una anàlisi dels materials educatius (p. 7-11).</p>
	<p>Guia de coeducació per als centres educatius: pautes de reflexió i recursos per a l'elaboració d'un projecte de centre En aquesta guia, publicada pel Departament d'Ensenyament, es dedica un capítol a donar pautes per analitzar els continguts i materials que s'utilitzen en l'àmbit curricular (p. 69-82). La guia s'adreça als equips directius i a tot el professorat amb l'objectiu d'ajudar a la implantació d'un model de centre coeducatiu (p. 7).</p>
B6	Adaptar els materials a un llenguatge que sigui accessible a tot l'alumnat.
	<p>Materials de suport per a les àrees de ciències socials, ciències naturals i matemàtiques El Departament d'Ensenyament ofereix al professorat recursos i materials didàctics per a l'alumnat nouvingut respecte al treball de les diferents àrees del currículum, principalment medi social, medi natural i matemàtiques.</p>
B7	Analitzar i valorar exemples de materials escolars (llibres de text) amb continguts implícitament o explícitament racistes per fer conscients els estudiants de les seves implicacions.
	<p>Raons contra el racisme. La Xarxa joves.net ofereix una recopilació de recursos (arguments teòrics i recursos) per treballar la interculturalitat amb joves i per combatre amb raons i arguments les actituds discriminatòries que, sovint, trobem a la nostra societat.</p>
	<p>Racisme en les imatges L'ONG Edualter ofereix unes orientacions per treballar a l'aula el tema del racisme a partir de fotografies publicades a la premsa.</p>
	<p>Aproximació a l'anàlisi dels materials didàctics des d'una perspectiva d'educació antiracista En aquest document elaborat pel Departament d'Ensenyament es realitza una anàlisi dels currículums sota una perspectiva multicultural (p. 3-7) i es donen orientacions per fer una anàlisi dels materials educatius (p. 7-11).</p>
B8	Plantejar activitats escolars que permetin que l'alumnat d'altres orígens mostri els seus coneixements o habilitats.
	<p>Col·lecció "Tu i Jo, Nosaltres" L'Associació Sociocultural Punt d'Intercanvi ofereix aquesta col·lecció de 5 contes multilingües en 8 idiomes, adreçada a infants entre els 8 anys i els 14 anys. Cada conte està escrit en català i castellà, romanès, àrab, xinès, wòlof, quítxua i urdú. Són contes per educar en valors mitjançant l'expressió dels sentiments universals.</p>

B9	Promoure accions de servei comunitari des del currículum per facilitar l'arrelament al territori de tot l'alumnat.
	Servei Comunitari El Departament d'Ensenyament ofereix orientacions per a dur a terme el servei comunitari amb l'alumnat de secundària obligatòria.
	Joves x Joves . Pràctica d'APS Es tracta d'un conveni de col·laboració entre dos centres: Institut la Plana i Col·legi Sagrat Cor i la Universitat de Vic, Un jove de la Universitat acompanya i fa un seguiment directe i individualitzat d'alumnes, que donada la seva situació d'especial dificultat social o problemàtica personal, necessiten un seguiment i suport més intensiu, directe i continuat que el que pot oferir el centre sense aquest Servei.
B10	Elaborar estratègies d'avaluació amb l'objectiu que tot l'alumnat incorporat recentment al centre pugui mostrar els seus coneixements i les seves habilitats.
	Instruments per l'avaluació inicial. El Departament d'Ensenyament ofereix unes proves inicials per a l'alumnat nouvingut procedent d'altres sistemes educatius. El model de prova, disponible en diversos idiomes, permet conèixer les competències dels alumnes entre 8 a 16 anys.
C Promoure la integració a l'aula de tot l'alumnat.	
C1	Realitzar a l'aula activitats prèvies a l'arribada d'un nou alumne per facilitar el coneixement i millorar-ne la rebuda.
	Alumnat nouvingut El Departament d'Ensenyament ofereix un conjunt de recursos i materials per facilitar l'itinerari educatiu de l'alumnat nouvingut en el procés de la seva incorporació als centres i en el trànsit a l'accés al currículum ordinari: <ul style="list-style-type: none"> • Acollida. • Adaptació al currículum.
	Alumnado de otras culturas Colomé, E. (2010). <i>Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización</i> . Barcelona: Graó. Aquest llibre ofereix reflexions i propostes d'actuació tant per l'acollida d'alumnat nouvingut al centre com pel seu procés educatiu. A les pàgines 54-65 tracta sobre el paper del tutor, dels professors, de l'equip docent, etc.
C2	Intervenir de manera immediata i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de racisme o xenofòbia.
	Protocol de detecció i intervenció en cas de conflicte greu amb l'alumnat En aquest protocol elaborat pel Departament d'Ensenyament s'indiquen les accions a seguir pel centre en cas de detectar situacions de conflicte greument perjudicials per a la convivència.
C3	Adreçar-se a tot l'alumnat utilitzant el nom i els cognoms amb una pronunciació correcta.
	La proposta d'actuació és el recurs.

C4	Incloure en les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) els principis de la diversitat i establir els límits de la tolerància en el marc dels drets fonamentals de les persones. Document d'orientació sobre l'atenció a la diversitat a l'ESO El Departament d'ensenyament recull criteris i orientacions per a l'atenció de la diversitat als centres educatius.
C5	Detectar les necessitats específiques dels alumnes. Suport Escolar personalitzat (SEP) El SEP és un reforç flexible, temporal i preventiu que vol atendre els diversos ritmes d'aprenentatge dels alumnes d'educació infantil i primària. En aquest espai de la XTEC es presenta aquesta actuació impulsada pel Departament d'Ensenyament i s'aporten orientacions i recursos per al professorat. Programa Intensiu de millora (PIM) En aquest espai de la XTEC es presenta aquest programa impulsat pel Departament d'Ensenyament que permet prioritzar l'atenció a la diversitat de l'alumnat que accedeix al primer curs de l'educació secundària obligatòria sense haver assolit completament les competències bàsiques de l'educació primària (en especial, la competència comunicativa en llengua catalana i castellana, i la competència matemàtica). També s'ofereixen orientacions i recursos per al professorat. Alumnes En aquest apartat de la XTEC s'ofereixen informacions i recursos per atendre alumnes amb capacitats diverses. Enllaç a plans individualitzats .
C6	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu i aprenentatge dialògic per facilitar la relació i per a la millora d'aprenentatges. Estratègies metodològiques El Departament d'Ensenyament ofereix diferents instruments de treball per aconseguir una bona gestió d'aula, orientada a millorar la capacitat dels alumnes per aprendre a aprendre, perquè siguin autònoms, i perquè segueixin les pautes de funcionament d'aula. Els instruments que presenta són: <ul style="list-style-type: none">- Treball cooperatiu- Dos mestres a l'aula- La tutoria entre iguals- Estudi de casos- Multinivells- Carpeta d'aprenentatge [portafolis]- Racons/Tallers- Projectes Coordinadora Mentoria per la inclusió Aquesta coordinadora ofereix una eina d'intervenció social que promou la relació entre persones que voluntàriament s'ofereixen per a proporcionar un suport individual a una altra persona que es troba en una situació de risc d'exclusió. Aquesta relació és motivada i tutoritzada per un professional. T'explico un conte del meu país En aquest projecte, els estudiants de secundària participen dins la programació de les biblioteques públiques de Badalona en l'organització de "L'hora del conte". Alhora que consoliden l'aprenentatge del català, s'apropen a tècniques d'expressió de l'oralitat i fan una tasca de sensibilització intercultural.

	<p>Programa CA / AC L'escrit: el Centre de Formació i Innovació de la Universitat de Vic ofereix el Programa CA/AC (Cooperar per Aprendre/Aprendre a Cooperar) format per un conjunt d'actuacions encaminades a ensenyar l'alumnat a treballar en equip.</p>
C7	<p>Fer present a l'aula la varietat de llengües d'origen i utilitzar-les com un recurs lingüístic per al treball curricular.</p> <p>Llengües d'origen El Departament d'Ensenyament ofereix als centres recursos per treballar 10 llengües diferents (àrab, romanès, ucraïnès, xinès, amazic, bangla, neerlandès, portuguès, quítxua i urdú) i així de donar impuls a un Projecte Lingüístic Plurilingüe: diccionaris, recursos per aprendre les llengües, etc.</p>
C8	<p>Programar activitats perquè tot l'alumnat tingui l'oportunitat de relacionar-se amb nens i joves d'aquí i d'altres cultures i parts del món.</p> <p>Solidaritat i responsabilitat Les escoles Martí d'Esplugues de Llobregat i Joan Pelegrí de Barcelona ofereixen als seus alumnes el contacte amb la realitat que viuen els nois i noies de diferents països, amb el suport de la UNESCO.</p>
<p>D Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació intercultural.</p>	
D1	<p>Garantir que les famílies novingudes coneguin el funcionament del centre i del sistema educatiu català.</p> <p>Alumnat nouvingut. Informació per a les famílies. El Departament d'Ensenyament ofereix en aquest espai informació bàsica sobre Catalunya, el sistema educatiu (en 17 llengües) i el funcionament de la societat catalana en general.</p>
D2	<p>Garantir que la informació sobre el procés d'aprenentatge i els resultats d'avaluació els puguin entendre tot l'alumnat i les seves famílies.</p> <p>Alumnat nouvingut. Acollida. Comunicació amb les famílies novingudes El Departament d'Ensenyament ofereix en diversos idiomes models de notes informatives per a les famílies: funcionament i l'organització del centre justificacions de faltes d'assistència, avisos puntuals...</p>
D3	<p>Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Família per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.</p> <p>Escola i família El Departament d'Ensenyament posa a l'abast dels centres el tema <i>Acció tutorial compartida</i> a l'aplicació informàtica Escola i família, amb elements de diagnòsi, orientacions i recursos per promoure la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills.</p>

INTERCULTURALITAT		Àmbit ENTORN
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el valor de la interculturalitat.		
A1	Utilitzar els recursos i orientacions del web Família i Escola. Junts x l'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.	
	Família i Escola: junts X l'educació Aquest espai web per a famílies del Departament d'Ensenyament permet als centres promoure la participació i el compromís de les famílies. Entre els recursos que ofereix destaca: Educació en valors	
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats i jornades que fomentin la convivència intercultural, el coneixement mutu i l'acceptació del dret a la diferència.	
	Xarxa AMPA PEE BADALONA - La SALUT- LLEFIÀ. Es tracta d'una intervenció amb dos nivells ben diferenciats d'actuació: el treball individual amb cadascuna de les associacions i el treball en xarxa. Dintre d'aquest segon nivell, també es pot distingir un grup d'actuacions més lúdiques i un altre més formal relacionat amb les AMPA com a col·lectiu promotor d'activitats de lleure al barri i, alhora com a promotor/usuari d'activitats de formació. També s'ha de destacar la dinamització com a eina de coordinació del col·lectiu d'AMPA amb la resta de plans i projectes que treballen al territori.	
	Els colors de la tardor. Barri de Llefià-Salut Badalona Aquest programa té com a objectius la millora de la convivència als barris, i l'intercanvi de necessitats i interessos comuns. Compta amb l'organització d'actes com els Contes per Adults, la Festa central amb una fira d'entitats, mostra gastronòmica...; celebració de festes populars, jocs tradicionals, activitats per als petits amb la participació de la Biblioteca, etc.	
	Jornada Badalona, educació i entorn En aquest web hi ha una descripció de les experiències que s'han anat desenvolupant en aquesta localitat al voltant de l'educació i la convivència amb la participació de centres educatius i altres entitats de l'entorn.	
A3	Utilitzar les orientacions que aporta l'aplicació Escola i Família per facilitar l'acollida de les noves famílies a l'entorn del centre.	
	Escola i família El Departament d'Ensenyament posa a l'abast dels centres l'aplicació informàtica 'Escola i família' amb orientacions i recursos per facilitar l'acollida de les noves famílies a l'entorn del centre.	
A4	Promoure actuacions d'acollida, acompanyament i suport a les famílies d'origen estranger.	
	Alumnat nouvingut. Informació per a les famílies. El Departament d'Ensenyament ofereix informació bàsica sobre Catalunya, el sistema educatiu (en 17 llengües) i el funcionament de la societat catalana en general.	

	<p>Escola la Sínia. El Centre ofereix un document on es detallen els protocols d'acollida de les noves famílies al centre.</p>
	<p>Escola El Martinet de Ripollet. El centre ofereix un document on es reflexiona sobre la importància d'una bona acollida a les famílies.</p>
B Coneixem i participem en xarxes de centres que promouen els valors de l'educació intercultural.	
B1	Col·laborar amb els centres de l'entorn en l'elaboració i desenvolupament de projectes que fomentin la convivència intercultural, el coneixement mutu i l'acceptació del dret a la diferència.
	<p>Tallers de Famílies El Pla educatiu de Barberà del Vallès ofereix uns tallers de famílies per a la cohesió social. D'aquesta manera es facilita la interrelació entre les famílies d'origen estranger i la resta de famílies del centre, mitjançant una tasca compartida de caire lúdic on es tracten punts d'interès comuns.</p>
	<p>Colors El PEE de Guissona du a terme una experiència de treball en xarxa en la que diferents entitats del municipi es coordinen per tal d'organitzar una jornada que pretén contribuir a la cohesió social mitjançant l'educació intercultural, el foment de la convivència i l'ús de la llengua catalana.</p>
	<p>Poesia CRP de Sabadell El CRP de Sabadell i les biblioteques públiques de la ciutat, organitzen una activitat conjunta de POESIA. Es tracta de treballar algun poema des de les aules o la biblioteca i més endavant compartir-ho amb nens i nenes d'altres escoles.</p>
B2	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de l'educació intercultural.
	<p>Colors El PEE de Guissona du a terme una experiència de treball en xarxa en la que diferents entitats del municipi es coordinen per tal d'organitzar una jornada que pretén contribuir a la cohesió social mitjançant l'educació intercultural, el foment de la convivència i l'ús de la llengua catalana.</p>
	<p>Tallers de famílies PEE de BARBERÀ DEL VALLÈS. Els tallers de famílies per a la cohesió social són un espai que facilita la interrelació entre les famílies d'origen estranger i la resta de famílies del centre, mitjançant una tasca compartida de caire lúdic on es tracten punts d'interès comuns.</p>

C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació intercultural.	
C1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius.
	<p>Plans educatius d'entorn</p> <p>Els Plans educatius d'entorn (PEE) són una proposta educativa que vol donar una resposta comunitària als reptes educatius on el Departament d'Ensenyament i els ajuntaments signen un conveni col·laboratiu amb l'objectiu de l'èxit educatiu i la cohesió social. Per formalitzar aquest conveni cal una petició de l'ajuntament amb el vist-i-plau dels Serveis Territorials.</p>
C2	Promoure, amb l'administració local, la participació de tot l'alumnat en el teixit educatiu de l'entorn.
	<p>Tastet d'entitats</p> <p>El PEE de Sant Cugat del Vallès ofereix a l'alumnat la visita a diferents entitats de la ciutat per a que coneguin les activitats que realitzen.</p>
C3	Col·laborar en l'elaboració de protocols de prevenció, detecció i interacció davant de conflictes racistes d'àmbit local.
	<p>Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront conductes d'odi i discriminació</p> <p>El Departament d'Ensenyament, en col·laboració amb el Departament d'Interior, ha elaborat per als centres un protocol d'actuació enfront conductes d'odi i discriminació. Aquest protocol, a més de recursos i orientacions per a la prevenció i detecció de conductes i actituds discriminatòries, inclou pautes d'intervenció des d'una perspectiva comunitària.</p>
C4	Activar, si escau, el circuit de detecció i intervenció de possibles membre en Nou Grups de Joves en Organitzacions Violentes (NGJOV).
	<p>Protocol de detecció i intervenció enfront els NGJOV</p> <p>En aquest protocol elaborat conjuntament pel Departament d'Ensenyament i el Departament d'Interior s'aporten alguns elements o indicis (simbologia, ús d'espais, indicadors personals i escolars) que permeten detectar la presència de NGJOV en un centre educatiu i el seu entorn. El protocol preveu també l'acció comunitària.</p>
C5	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència, educació en valors, etc.).
	<p>Pla d'absentisme escolar del Maresme</p> <p>Projecte impulsat entre els centres educatius i l'administració local per crear un protocol d'absentisme.</p>
	<p>Xarxa d'Educadors i alumnes per la convivència (Sant Boi de Llobregat)</p> <p>Aquesta xarxa és una de les activitats que l'Ajuntament desenvolupa en el marc del seu projecte de convivència. La xarxa està integrada per educadors de l'Ajuntament i alumnat de 9 centres educatius de secundària del municipi i té com a objectiu general desenvolupar activitats educatives que promoguin els valors ètics democràtics i el foment de l'educació crítica de la ciutadania.</p>

	<p>Joves en Xarxa Aquest projecte, que implica la comunitat educativa de Santa Coloma de Gramenet, pretén promocionar la convivència i prevenir les actituds violentes o excloents. Hi participen joves i professionals de l'educació amb la col·laboració de la Fundació Integramenet, l'Obra Social de la Caixa i el Servei de convivència de l'ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Castelldefels ciutat impulsora de la Xarxa de Ciutats per la Mediació i la Convivència.</p>
	<p>Xarxa de ciutats per la mediació i la convivència En aquesta Xarxa de ciutats per la mediació i la convivència s'integren 25 ciutats de tota Espanya que aposten per la resolució pacífica dels conflictes com una manera de consolidar la convivència i la cohesió social.</p>
	<p>Pla de Desenvolupament Comunitari La Florida- L'Hospitalet de Llobregat Aquesta estratègia d'intervenció social i territorial , mitjançant un procés participatiu conjunt de tots els agents implicats, vol donar respostes globals a les necessitats d'una comunitat, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida del conjunt de la població del territori.</p>
<p>D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'educació intercultural.</p>	
<p>D1</p>	<p>Obrir els centres a les entitats de l'entorn perquè donin a conèixer a l'alumnat i les famílies les seves propostes d'acció educativa.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
<p>D2</p>	<p>Promoure i acompanyar la participació de tots els alumnes en les diferents entitats de l'entorn de tipus cultural, esportiu, de lleure, voluntariat, etc.</p>
	<p>Agrupació de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Cau Xots de Castelló d'Empúries. Aquest Pla Educatiu d'Entorn ha creat un Cau a Castelló d'Empúries. És un projecte on els joves fan de monitors i participen en activitats culturals i socials de la ciutat.</p>
<p>D3</p>	<p>Promoure el Servei Comunitari com un element d'arrelament al territori.</p>
	<p>Servei Comunitari El Departament d'Ensenyament ha endegat l'acció 'Impuls del servei comunitari per a l'alumnat de secundària obligatòria', amb l'objectiu, entre d'altres, de garantir que els estudiants experimentin i protagonitzin des del currículum accions de compromís cívic que afavoreixin el coneixement i l'arrelament al territori.</p>
<p>D4</p>	<p>Promoure que les diverses entitats de l'entorn tinguin en compte l'educació intercultural i el respecte a la diferència a l'hora de programar i organitzar les seves activitats.</p>
	<p>La proposta d'actuació és el recurs.</p>
<p>D5</p>	<p>Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per fer difusió d'experiències i bones pràctiques sobre convivència intercultural, el coneixement mutu i l'acceptació del dret a la diferència.</p>
	<p>El PEE a ràdio Rubí El PEE de Rubí, dins del programa diari "La vida continua" de Ràdio Rubí, entrevista a les persones que participen en les activitats del PEE. També s'expliquen les novetats, cursos i d'altres propostes relacionades amb la interculturalitat i la cohesió social del PEE.</p>

	<p>La ràdio a la Festa de les Cultures En aquest espai del Servei educatiu Vallès Occidental es pot accedir la matinal de ràdio que l'institut Castellar del Vallès i escoles de la zona van protagonitzar durant la Festa de les Cultures que organitza cada any l'institut. Aquest programa es va fer amb la col·laboració del magazine de Ràdio Castellar 'Dotze'.</p>
D6	<p>Oferim les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals, esportives i de lleure adreçades a la comunitat.</p>
	<p>Obrim el pati per a tu En aquest espai es pot consultar el projecte de l'Ajuntament de Granollers que obre el pati de diversos centres escolars i dona resposta a les necessitats d'ús públic dels espais.</p>
	<p>Patis escolars oberts al barri En aquest espai es pot consultar la iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona per obrir els patis dels centres educatius com a espai d'ús públic per a famílies, infants i adolescents fora d'horari escolar, en cap de setmana i en període de vacances escolars.</p>

[RECURSOS GENERALS](#)